

Державне управління

УДК 351/354

Рахманін Владислав Сергійович

*магістр кафедри менеджменту,
публічного адміністрування та маркетингу
Київський університет ринкових відносин*

Rakhmanin Vladyslav

*Master of the Department of Management, Public Administration and Marketing
Kyiv University of Market Relations*

**РОЗРОБКА ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-
КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОЇ
ВЛАДИ
DEVELOPMENT AND IMPROVEMENT OF INFORMATION AND
COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN PUBLIC GOVERNMENT
BODIES**

***Анотація.** Стаття присвячена дослідженню особливостей застосування інформаційно-комунікаційних технологій в органах публічної влади. Визначено сутність, переваги та проблеми застосування інформаційно-комунікаційних технологій в публічному управлінні. Обґрунтовано пріоритети реалізації та напрями удосконалення інформаційно-комунікаційних технологій в органах публічної влади.*

***Ключові слова:** публічна влада, інформаційно-комунікаційні технології, інформаційна відкритість органів публічної влади, електронні сервіси уряду.*

Постановка проблеми. Однією з передумов сталого демократичного розвитку суспільства є інформаційна відкритість органів публічної влади.

Саме прозорість дій влади є основою здійснення ефективної політики, громадського контролю і зміцнення довіри з боку населення. Розвиток інформаційного суспільства веде до серйозних трансформацій у системі публічного управління. Ці перетворення пов'язані не лише з необхідністю участі держави у створенні базових політичних, економічних, соціальних, технічних, технологічних передумов для становлення електронної демократії, поступального розвитку електронного урядування. Сама система публічного управління має адаптуватися до реалій інформаційного суспільства, за якого кожен громадянин може створювати і накопичувати інформацію та знання, користуватися та обмінюватися інформацією та знаннями, використовувати інформаційно-комунікаційні технології для розширення можливостей реалізації власного потенціалу, підвищувати якість життя та створювати умови для відкритого і прозорого публічного управління. Це зумовлює актуальність дослідження питання розробки та удосконалення інформаційно-комунікаційних технологій в органах публічної влади.

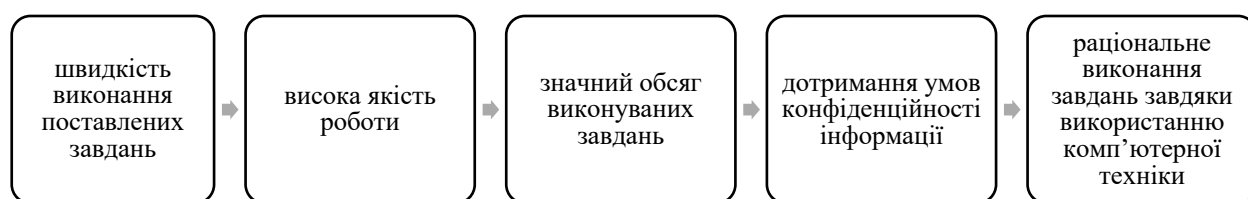
Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблем комунікації та інформаційно-комунікаційних технологій у сфері публічного управління присвячені роботи Н.І. Білана, О.П. Дубас, С.Б. Жаденко, С.М. Квіта, С.М. Луценко, В.Г. Мазур, Є.О. Романенко, Д.А. Терещенко, О.Г. Череп та ін.

Метою статті є дослідження сутності та специфіки розробки інформаційно-комунікаційних технологій в органах публічної влади та обґрунтування напрямів, підходів до їх удосконалення.

Виклад основного матеріалу. В умовах глобалізації та розбудови інформаційного суспільства традиційні способи взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування з громадянами та бізнесом стають недостатньо ефективними. Для створення нових, більш зручних методів доступу до інформації та послуг все частіше застосовуються сучасні

інформаційно-комунікаційні технології, які представляють собою сукупність методів, прийомів і програмно-технічних засобів, що використовуються з метою збору, обробки, зберігання, розповсюдження, відображення, обміну і використання інформації. Окрім традиційних інформаційно-комунікаційних технологій сьогодні система державного управління має орієнтуватися на технології, що побудовані в межах концепції нового публічного менеджменту, переважно це електронні портали, публічні звіти тощо. Технології, що побудовані в межах концепції нової публічної служби, засновані не тільки на застосуванні цифрового контенту і на подальшій активній кооперації між комунікатором та реципієнтом задля вирішення нагальних проблем [1].

Інформаційно-комунікаційні технології включають в себе технології опрацювання інформації, які складаються з сукупності технологічних елементів: збирання, накопичення, пошуку, передавання інформації користувачам на основі сучасних технічних засобів. Застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій як складової інформаційно-комунікаційного процесу в організації публічного управління має наступні переваги (рис. 1):

Рис. 1. Переваги застосування інформаційно-комунікаційних технологій в публічному управлінні [2]

Для формування належного публічно-управлінського процесу у сфері інформаційно-комунікаційних технологій потрібно, по-перше, забезпечити першочерговий розгляд та ухвалення законодавчих, регіональних та місцевих ініціатив, спрямованих на створення цілісної

правової системи з питань розвитку інформаційно-комунікаційних технологій; по-друге, вживати постійних заходів щодо прискорення запровадження комплексу міжнародних та європейських стандартів, що регулюють інформаційно-комунікаційні технології та інформаційні відносини.

Законодавство України, що безпосередньо пов’язане з упровадженням та використанням технологій електронного урядування, нараховує кілька десятків нормативно-правових актів. Тут слід відмітити схвалення Концепції розвитку електронного урядування [3], в якій визначено, що електронне урядування – форма організації державного управління, яка сприяє підвищенню ефективності, відкритості та прозорості діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій для формування нового типу держави, орієнтованої на задоволення потреб громадян. Метою створення електронної інформаційної системи “Електронний уряд” є забезпечення відкритості діяльності органів державної влади та реалізації громадянами конституційних прав на участь в управлінні державними справами, підвищення ефективності діяльності органів державної влади всіх рівнів.

У даний час в Україні функціонує ряд електронних сервісів уряду, що забезпечують взаємовідносини з громадянами на основі застосування інформаційно-комунікаційних технологій:

- додаток державних онлайн-послуг “Дія”;
- платформа публічних фінансів Є-data (Інформаційно-аналітична система “Прозорий бюджет)” [4] – офіційний державний інформаційний ресурс, на якому представлена інформація у форматі відкритих даних; доступний інструмент громадського контролю за плануванням та використанням публічних коштів єдиний державний портал

адміністративних послуг – джерело інформації про надання адміністративних послуг в Україні;

— єдина державна електронна база з питань освіти, що є автоматизованою системою збирання, реєстрації, оброблення, зберігання та захисту відомостей та даних з питань освіти [5]. Власником Єдиної державної електронної бази з питань освіти є держава, розпорядником – Міністерство освіти і науки України, а технічним адміністратором – державне підприємство “Інфоресурс”;

— он-лайн будинок юстиції [6], що надає можливість без контакту з представниками влади отримати документи про державну реєстрацію актів цивільного стану, здійснити державну реєстрацію громадської організації, здійснити реєстрацію оренди землі; отримати інформацію з реєстрів нерухомого майна у Державному реєстрі речових прав тощо;

— електронна система здійснення декларативних процедур у будівництві та ін.

Сьогодні кожен орган публічної влади має офіційний сайт, що значно полегшує отримання державних послуг. Кожен бажаючий може з легкістю зайти на офіційний сайт та ознайомитися з необхідною інформацією, а також відправити особисте звернення. Слід зазначити, що існують також деякі перешкоди на шляху впровадження електронних державних послуг (рис. 2):

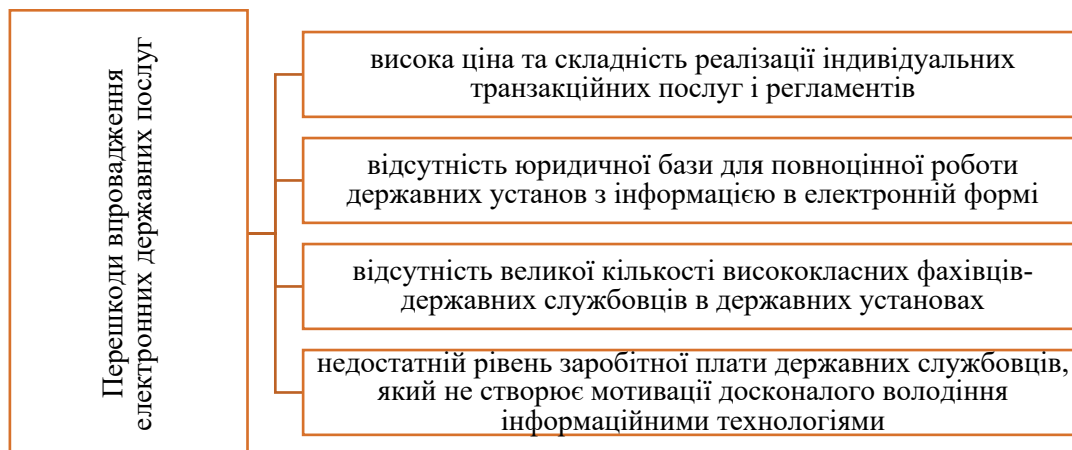

Рис. 2. Перешкоди впровадження електронних державних послуг [7]

З урахуванням сучасних умов розвитку суспільства, інформаційно-комунікаційні технології у публічному управлінні повинні мати комплексний характер, бути пов'язаними з одночасним і узгодженим використанням інформаційних, організаційних, правових, соціально-психологічних, кадрових, технічних і багатьох інших факторів.

Результатами застосування інформаційно-комунікаційних технологій в практиці публічних органів і відповідних організацій повинні стати збільшення доступності адміністративних послуг для фізичних та юридичних осіб, спрощення процесу їх взаємодії з органами (організаціями), зниження рівня корупційних ризиків, підвищення ефективності витрат бюджетних коштів (рис. 3):

Рис. 3. Результати застосування інформаційно-комунікаційних технологій в практиці публічних органів влади [8]

В цілому до основних стратегічних цілей розвитку інформаційно-комунікаційних технологій в органах публічної влади варто віднести такі:

- ✓ прискорення розробки та впровадження новітніх конкурентоспроможних інформаційно-комунікаційних технологій в діяльність органів публічної влади;

- ✓ забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності населення, насамперед шляхом створення системи освіти, орієнтованої на використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій;
- ✓ розвиток національної інформаційної інфраструктури та її інтеграція із світовою та європейською інфраструктурою;
- ✓ створення загальнодержавних інформаційних систем, насамперед, у сфері охорони здоров'я, освіти, науки, культури, охорони довкілля;
- ✓ державна підтримка використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій засобами масової інформації;
- ✓ використання зазначених технологій для вдосконалення відносин між державою і громадянами, становлення електронних форм взаємодії між органами публічної влади та органами місцевого самоврядування і фізичними та юридичними особами;
- ✓ покращення стану інформаційної безпеки в умовах використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.

Досягнення зазначених цілей сприятиме становленню відкритого демократичного суспільства, яке гарантуватиме дотримання конституційних прав громадян щодо участі у суспільному житті, прийнятті відповідних рішень органами публічної влади.

Висновки. З урахуванням сучасних умов розвитку суспільства, інформаційно-комунікаційні технології у публічному управлінні повинні мати комплексний характер, бути пов'язаними з одночасним і узгодженим використанням інформаційних, організаційних, правових, соціально-психологічних, кадрових, технічних і багатьох інших факторів. Використання органами публічної влади України інформаційно-комунікаційних технологій, орієнтованих на реальні потреби громадян і бізнесу та держави загалом, забезпечуватимуть реалізацію наступних пріоритетних завдань: оптимізацію структури державного апарату і всієї

системи державного управління, оптимізацію процедур взаємин держави, громадян і бізнесу, відпрацьовування механізмів “електронної демократії”; надання статистичної інформації про роботу державних органів населенню; доступ населення до урядової інформації, що сприятиме більшій прозорості діяльності органів державної влади; підтримку проектів центральних і місцевих органів влади; реорганізацію роботи уряду в межах національної ініціативи щодо зміцнення контролю за своєю діяльністю з боку громадян.

Література

1. Линьов К.О. Інформаційне забезпечення державного управління та державної служби: навчальний посібник. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. 42 с. URL: <http://www.centre-kiev.kiev.ua/bib/files/nmm/IZ16.pdf> (дата звернення: 24.11.2023).
2. Нагаєв В.М. Публічне адміністрування: навчальний посібник. Харків: Стильна типографія, 2018. 278 с.
3. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р. *Верховна Рада України: вебпортал.* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80#Text> (дата звернення: 20.11.2023).
4. Платформа Є-data. URL: <https://edata.gov.ua/pages/history.html> (дата звернення: 18.11.2023)
5. Єдина державна електронна база з питань освіти. URL: <https://info.edbo.gov.ua/> (дата звернення: 18.11.2023).
6. Онлайн будинок юстиції. URL: <https://online.minjust.gov.ua/> (дата звернення: 18.11.2023).
7. Пенська І.О. Сучасний стан надання адміністративних послуг населенню суб’єктами публічної адміністрації. *Інфраструктура ринку.* 2020. Вип. 41. С. 242–246.

8. Облещук О. В. Теоретико-правові засади та особливості надання адміністративних послуг в Україні. *Актуальні проблеми правознавства*. 2019. 2. С. 72–76.